

Tilikauden 2024 talousarviopoikkeamien vahvistaminen

Kunnanhallitus 24.03.2025 § 53
365/02.02.00/2025

Kunnanvaltuusto on vahvistanut kokouksessaan 15.11.2023 § 74 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2024-2026.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota.

Kunnan hallintosäännön 67 §:n mukaan mahdolliset talousarviomuutokset tulee, sitovuustasopäätösten niin edellyttäessä, tuoda valtuustolle hyväksyttäväksi talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Valtuusto on osana talousarvion yleisperusteluita vahvistanut sitovuustasot käyttö- ja investointitaloudelle, strategian vuositavoitteille sekä rahoituserille.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot- ja hallinta tulosalue, joka on valtuustoon nähden sitova toimintakatetasolla. Lisäksi toimialatason sitovuudesta poikkeaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosityksikön määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyy sisäiset erät.

Investointiosassa määrärahojen ja rahoitusosuuksien erotus (nettomääräraha) on sitova valtuustoon nähden hankeryhmäkohtaisesti. Pääsäännöstä poikkeavat talonrakennushankkeet, joissa tekninen lautakunta voi tehdä talonrakennushankkeiden kesken vähäisiä määrärahasiirtoja, sillä edellytyksellä, että valtuuston päättämät hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja -kulujen netto.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Pääsääntöisesti talousarviomuutokset tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi viimeistään syyskuun osavuositarkastuksessa tai sitä myöhemmin loppuvuoden aikana. Joissakin tapauksissa kunnan toiminnassa tieto lopullisesta tilinpäätöstoteumasta saadaan vasta tilikauden päättymisen jälkeen, tai niin myöhään talousarviovuoden lopulla, ettei talousarviomuutosta ehditä hyväksyttämään valtuustossa. Tällöin oleelliset talousarviopoikkeamat (noin +0,5 milj. euroa = noin 0,5 % kunnan koko toimintakatteeseen suhteutettuna), erityisesti määrärahaylitykset, tulee saattaa valtuustolle vahvistettavaksi ennen tilinpäätöksen käsittelyä.

Samassa yhteydessä mahdolliset merkittävät määräraha-alitukset sekä ennakoitua parempi toteuma rahoituserissä tuodaan valtuustolle tiedoksi, mikäli toiminta sinänsä on olennaisilta osin

järjestetty talousarviossa ja strategian vuositavoitteissa määritellyllä tavalla. Mikäli määrärahan käyttämättä jättäminen johtaisi toiminnassa merkittäviin muutoksiin, tulisi myös määräraha-alitukset esittää valtuustolle vahvistettavaksi.

Oleelliset talousarviopoikkeamat tilikaudella 2024

Kunnan oman toiminnan osalta toimintakate toteutui 5,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä, joka pääosin selittyy sivistys- ja hyvinvointitoimialan ja ympäristötoimialan toimintakatteen 4,1 milj. euron talousarviota paremmalla toteumalla.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla toimintakate alittui 2,5 milj. euroa. Toimintatuotot ylittyivät 0,7 milj. euroa, joka johtui eri hankkeisiin tulleista erillisistä valtionavustuksista, kelakorvauksista ja kotoutumispalvelujen tuloista. Toimintakulut alittuivat 1,8 milj. euroa. Alitus johtui aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin ja muihin toimintakuluihin varattujen määrärahojen alittumisesta, budjetoitua pienemmistä palvelusetelikuluista ja koulukuljetuskustannuksista. Myös sisäisten palvelujen ostot alittuivat, koska liikelaitos Aleksia palautti ruoka- ja siivouspalveluista laskuttamia määrärahoja 0,4 milj. euroa. Samoin avustukset alittuivat johtuen kotihoidon tuen ja kotihoidon tuen kuntalisän kustannusten pienenemisestä. Ympäristötoimiala toimintakate toteutui 1,6 milj. euroa talousarviota parempana. Toimintakatteen parempi toteuma johtui arvioitua korkeammista omaisuuden luovutusvoitoista sekä ulkoisten vuokrien tuotoista. Konsernipalvelujen toimintakate alittui 0,9 milj. euroa, joka johtui alittuneista toimintakuluista. Henkilöstökulut alittuivat 0,6 milj. euroa työllistämistukien, eläkekulujen ja kokouspalkkioiden arvioitua pienemmästä toteumasta. Loput alituksista syntyivät palvelujen ostoista.

Nurmijärven kunnan investoinnit alittuivat muutetusta talousarviosta noin 3,5 milj. euroa. Kunnallistekniikan rakentamisen investoinnit alittuivat 2,3 milj. eurolla pääasiassa hankkeiden siirtyneen toteutuksen vuoksi. Hankkeita, jotka siirtyivät eteenpäin toteutettavaksi tai eivät muuten toteutuneet suunnitellussa laajuudessaan olivat mm. Punamullantien sillat, Laidunalueen hulevesirakenteet, Altian työpaikka-alue ja Sudentullin alue. Talonrakennuksen investoinnit alittivat muutetun talousarvion 1,0 milj. eurolla Rajamäen kampuksen ja pienten talohankkeiden kustannusten alituksesta johtuen. Nurmijärven Veden investoinneissa oli pieniä hankekohtaisia alituksia pääasiassa muuttuneiden aikataulujen myötä. Veden investoinnit ylittyivät kokonaisuudessaan 1,8 milj. euroa muutetusta talousarviosta. Tämä johtui Perttulan vesiosuuskunnan liiketoimintakaupasta (KVALT24/14), jossa liikelaitos hankki vesiosuuskunnan omaisuuden. Omaisuus kirjataan käyvästä arvostaan investointiosan kautta käyttöomaisuuteen, vaikka itse kauppahinta oli yhden euron.

Tuloslaskelmaosan osalta kunnan verotulot toteutuivat noin 2,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana. Suurin syy positiivisella kehityksellä oli kuntaryhmälle edullinen veronsaajien (valtio ja kunnat) välisen verotilitysten jako-osuuden oikaisu. Lisäksi tämän hetken oletuksena on, että vuoden 2024 ennakonpidätysprosentit olivat aikaisempia vuosia korkeammalla tasolla, ja tämä olisi kasvattanut vuoden 2024 verotuloja. Tämä todennäköisesti heikentää vuoden 2025 verotulokertymää, mikäli veronpalautukset ovat suuria tai jako-osuuteen tehdään negatiivinen oikaisu verotuksen valmistuttua.

Poikkeamat käyttötaloudessa

	Alkuperäinen talousarvio 2024	Muutettu talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama
Konsernipalvelut	-13 356 225	-13 674 225	-12 759 501	914 723
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-111 893 010	-111 953 510	-109 478 585	2 474 925
Ympäristötoimiala	3 735 715	4 544 215	6 126 272	1 582 057

Poikkeamat tuloslaskelmaosassa

	Alkuperäinen talousarvio 2024	Muutettu talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama
Verotulot	110 900 000	108 100 000	110 481 230	2 381 230

Poikkeamat rahoituserissä

	Alkuperäinen talousarvio 2024	Muutettu talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama
Lainakannan muutos	9 400 000	5 900 000	4 477 748	1 422 252

Poikkeamat investoinneissa

	Alkuperäinen talousarvio 2024	Muutettu talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024	Poikkeama
Talonrakennus	-16 940 000	-16 790 000	-15 792 760	997 240
Kunnallistekniikan rakentaminen	-12 995 000	-11 820 000	-9 525 179	2 294 821

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää vahvistaa edellä selostusosan taulukoissa kuvatut tilikauden 2024 talousarviopoikkeamat ja esittää ne edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi
taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso, maiju.paaso(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.